

V Bruseli 23. novembra 2023
(OR. en)

15321/23

JEUN 257
SOC 760
EMPL 544

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Delegácie
Predmet:	Závery Rady a zástupcov vlád členských štátov zasadajúcich v Rade o presadzovaní uplatňovania hľadiska mládeže v politických rozhodovacích procesoch v Európskej únii

Delegáciám v prílohe zasielame uvedené závery Rady, ktoré Rada (vzdelávanie, mládež, kultúra a šport) schválila na zasadnutí 23. novembra 2023.

Závery Rady a zástupcov vlád členských štátov zasadajúcich v Rade o presadzovaní uplatňovania
hľadiska mládeže¹ v politických rozhodovacích procesoch v Európskej únii

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE A ZÁSTUPCOVIA VLÁD ČLENSKÝCH ŠTÁTOV, KTORÍ SA
ZIŠLI NA ZASADNUTÍ RADY,

BERÚC DO ÚVAHY, ŽE:

1. Rad hospodárskych a sociálnych kríz, ktorým sme čelili v uplynulých rokoch, spolu s globálnou zdravotnou krízou spôsobenou pandémiou COVID-19 a klimatickou krízou, ako aj dôsledky útočnej vojny Ruska proti Ukrajine, mali zásadný vplyv na mladých ľudí, zhoršili nerovnosti a porušovanie ľudských práv a zvýraznili komplexnosť výziev, ktorým každodenne čelia mladí ľudia v Európskej únii (EÚ). Riešenie týchto výziev je súčasťou stratégie Európskej únie pre mládež na roky 2019 – 2027², a najmä európskeho cieľa v oblasti mládeže #3 „Inkluzívne spoločnosti“.

¹ V týchto záveroch sa uplatňovanie hľadiska mládeže chápe ako „prístup, ktorý začleňuje perspektívu a potreby mladých ľudí do procesov tvorby, monitorovania a hodnotenia politík, ako aj do rozhodovacích procesov. Uplatňovaním tohto hľadiska sa zabezpečí, aby sa výzvy a obavy spojené s mladými ľuďmi neriešili izolovane, ale aby boli prierezovo začlenené do širších politických rámcov.

² „Zlepšiť politické rozhodnutia, pokiaľ ide o ich vplyv na mladých ľudí, vo všetkých odvetviach, konkrétne v oblasti zamestnania, vzdelávania, zdravia a sociálneho začlenenia.“

2. Konfrontácia so sériou následných kríz upozornila na niektoré už existujúce štrukturálne problémy našej spoločnosti. Komplexnosť výziev, ktorým čelia mladí ľudia, je zreteľnejšia ako kedykoľvek predtým, pričom táto komplexnosť vychádza z úzkeho prepojenia faktorov ako je prístup k zamestnaniu, bývaniu a kvalitnému vzdelaniu za rovnakých podmienok, pokiaľ ide o sociálnu súdržnosť a sociálno-emocionálnu pohodu, ako aj politickú a sociálnu participáciu, a napĺňanie očakávaní mladých ľudí: tie predstavuje Európska únia príležitostí, v ktorej je zaručené plné využívanie práva na sociálnu spravodlivosť³.
3. Prioritným cieľom Európskej únie je boj proti sociálnemu vylúčeniu, diskriminácii a násiliu všetkých druhov. Základnou hodnotou Európskej únie je najmä zásada nediskriminácie, ktorá je zakotvená v Zmluve o založení Európskeho spoločenstva, v článkoch 9, 10 a 18 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a v článkoch 14, 21, 24, 32 a 33 Charty základných práv.
4. Európania vo veku od 16 do 29 rokov majú vyššiu pravdepodobnosť, než celková populácia, že budú čeliť závažnej materiálnej deprivácii. Riziko chudoby alebo sociálneho vylúčenia bolo v roku 2021 vyššie u ľudí vo veku od 16 do 29 rokov ako u celkovej populácie (24,8 % v porovnaní s 21,6 %). Tento trend – vyššie riziko chudoby alebo sociálneho vylúčenia medzi mladými ľuďmi – možno pozorovať v takmer polovici (13 z 27) členských štátov EÚ⁴.

³ Podľa rýchleho prieskumu Eurobarometra o mládeži a demokracii, ktorý sa uskutočnil 22. februára až 4. marca 2022, mladí ľudia od Európskeho roku mládeže 2022 najčastejšie očakávali, že činitelia s rozhodovacou právomocou budú pozornejšie načúvať ich požiadavkám a konať podľa nich (72 %) a podporovať ich osobný, sociálny a profesijný rozvoj (71 %). Útočná vojna Ruska proti Ukrajine posilnila v mladých ľuďoch presvedčenie, že hlavným cieľom EÚ je zachovanie mieru, posilnenie medzinárodnej bezpečnosti a podpora medzinárodnej spolupráce (37 %). Ďalšími z najväčších očakávaní sú, aby EÚ zaistila viac pracovných príležitostí pre mladých ľudí (33 %), bojovala proti chudobe a hospodárskym a sociálnym nerovnostiam (32 %) a tiež podporovala politiky šetrné k životnému prostrediu a bojovala proti zmene klímy (31 %). Za ťažiskové oblasti Európskeho roka mládeže považujú mladí ľudia nielen duševné a fyzické zdravie a pohodu (34 %), ochranu životného prostredia a boj proti zmene klímy (34 %), ale aj vzdelávanie a odbornú prípravu vrátane voľného pohybu vzdelávajúcich sa osôb (33 %).

⁴ Eurostat. Vysvetlenie štatistiky: Mladí ľudia a sociálne začlenenie.

5. Príležitosti na nezávislý život sú i naďalej nedostatočné vzhľadom na to, že mladí ľudia v EÚ čelia pri získavaní prístupu k bývaniu ťažkostiam kvôli neistote zamestnania a vysokým nákladom na kúpu alebo prenájom, ktoré sú pre veľkú časť mladých ľudí nedostupné. Prístup k dôstojnému bývaniu je základnou podmienkou na to, aby sa zabezpečili skutočne inkluzívne a rovnoprávne spoločnosti, ako sa uvádza v uznesení Európskeho parlamentu⁵, v ktorom sa EÚ nabáda, aby za ľudské právo uznala prístup k dôstojnému a cenovo dostupnému bývaniu, ktorý je pre mladých ľudí ešte naliehavejšou otázkou⁶.
6. Ďalším problémom, ktorý treba riešiť, sú rôzne formy násilia, ktorým sú mladí Európania vystavení, pričom treba osobitne poukázať na psychologické násilie spojené s mylnými informáciami a dezinformáciami, ako aj vplyv sociálnych sietí na duševné zdravie. Agentúra EÚ pre základné práva vo svojej správe za rok 2021⁷ uviedla, že miera fyzického násilia, obťažovania a kybernetického šikanovania je medzi mladými ľuďmi oveľa vyššia ako v iných vekových skupinách. Okrem toho sa v správe zdôraznila skutočnosť, že LGBTI osoby, osoby so zdravotným postihnutím, osoby patriace k etnickým menšinám a mladé ženy sú obzvlášť zraniteľné voči násiliu a obťažovaniu. Platí to o to viac, keď sú mladí ľudia vystavení viacerým a vzájomne sa prelínajúcim formám diskriminácie alebo iným znevýhodneniam, ako sa uvádza v záveroch predsedníctva o bezpečnosti LGBTI osôb v Európskej únii, pričom Európska komisia prijala aj hlavné stratégie a akčné plány na podporu Únie rovnosti⁸⁹.

⁵ Uznesenie Európskeho parlamentu z 21. januára 2021 o prístupe k dôstojnému a cenovo dostupnému bývaniu pre všetkých (2019/2187(INI)).

⁶ Podľa údajov Eurostatu za rok 2020 vykazovali všetky členské štáty EÚ vyššiu mieru závažnej deprivácie v oblasti bývania v prípade mladých ľudí v porovnaní s celkovou populáciou.

⁷ Agentúra Európskej únie pre základné práva, *Fundamental Rights Report 2021* (Správa o základných právach za rok 2021).

⁸ Závery predsedníctva o bezpečnosti LGBTI osôb v Európskej únii, dokument 9942/23.

⁹ V záujme dosiahnutia pokroku pri budovaní Únie rovnosti bolo v roku 2020 a 2021 prijatých päť stratégií rovnosti: stratégia pre rodovú rovnosť na roky 2020 – 2025 [COM(2020) 152 final]; stratégia pre rovnosť LGBTIQ osôb na roky 2020 – 2025 [COM(2020) 698 final]; akčný plán EÚ proti rasizmu na roky 2020 – 2025 [COM(2020) 565 final]; strategický rámec EÚ pre rovnosť, začleňovanie a účasť Rómov na roky 2020 – 2030 (COM(2020) 620 final) a Stratégia v oblasti práv osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021 – 2030 [COM(2021) 101 final].

7. Podľa najnovšieho prieskumu Európskeho parlamentu o mládeži¹⁰ 55 % mladých ľudí v EÚ uviedlo, že má o Európskej únii malé znalosti alebo že tejto téme nerozumie vôbec. Väčšina opýtaných mladých ľudí sa domnieva, že nemá veľké alebo nemá žiadne slovo, pokiaľ ide o dôležité rozhodnutia, zákony a politiky, ktoré sa ich týkajú¹¹. Mladí ľudia sa čoraz viac prikláňajú k neinštitucionálnym spôsobom, akými vyjadrujú svoje politické postoje. Tento vývoj možno vnímať v podstate ako pozitívny, ale znepokojenie vyvoláva otázka, či sa tento vývoj nezakladá na dojme, že európske inštitúcie neposkytujú mladým ľuďom žiadnu možnosť ako sa zapojiť do rozhodovacích procesov alebo riešiť ich potreby a ťažkosti. Komplexný prístup k výzvam, ktoré ovplyvňujú mladých ľudí, si preto vyžaduje ich zapojenie a účasť vo verejných inštitúciách a v procesoch tvorby politík, a to prostredníctvom neinštitucionálnych, ako aj inštitucionálnych foriem účasti.
8. Európsky hospodársky a sociálny výbor (EHSV)¹² zdôrazňuje, že je dôležité vykonať posúdenie vplyvu procesov tvorby politiky EÚ na mladých ľudí s cieľom zohľadniť potreby a očakávania mladých ľudí a budúcich generácií a ponúknuť rozsah uplatňovania, ktorý zahŕňa všetky oblasti politiky, ktoré priamo a nepriamo ovplyvňujú mladých ľudí. Posúdenie vplyvu presahuje rámec tradičnej oblasti politík v oblasti mládeže.

¹⁰ Rýchly prieskum Eurobarometra, správa zo septembra 2021.

¹¹ Tento pocit sa zvyrazňuje čím je vzdialenejšia daná úroveň správy: 53 % respondentov má pocit, že má malý alebo nemá žiadny vplyv, pokiaľ ide o rozhodnutia, zákony a politiky, ktoré majú vplyv na ich miestnu oblasť, pričom sa tento podiel zvyšuje až na 70 % v prípade záležitostí, ktoré sa týkajú EÚ ako celku.

¹² Európsky hospodársky a sociálny výbor, Mládežnícky test EÚ (stanovisko z vlastnej iniciatívy), 21. septembra 2022, SOC/728 -EESC-2022.

9. Európsky parlament vo svojom uznesení o odkaze Európskeho roka mládeže 2022¹³ vyzýva Komisiu, aby prijala plnohodnotný Mládežnícky test EÚ s cieľom zabezpečiť zmysuplnú angažovanosť, účasť a záväzok mladých ľudí pri príprave všetkých politík EÚ, zaviedla systematické posúdenie vplyvu svojich návrhov s cieľom zabezpečiť, aby podporovali a zohľadňovali potreby mladých ľudí, a aby v prípade ich negatívneho vplyvu prijala zmierňujúce opatrenia.
10. Európsky výbor regiónov vo svojej Charte mládeže a demokracie¹⁴ žiada zaviesť mechanizmus testu vplyvu na mládež, aby sa zabezpečilo, že všetky nové právne predpisy a politiky EÚ budú podliehať posúdeniu vplyvu zameranému na mládež, ktorého súčasťou budú aj konzultácie s mládežníckymi organizáciami na rôznych úrovniach a odborníkmi na mládež na úrovni EÚ a príprava zmierňujúcich opatrení v prípade, že sa identifikuje negatívny vplyv.
11. V správe o konečnom výsledku Konferencie o budúcnosti Európy sa navrhuje, aby sa zaviedlo posudzovanie právnych predpisov s ohľadom na mládež vrátane posúdenia vplyvu a konzultačného mechanizmu so zástupcami mladých ľudí, ak sa právne predpisy považujú za predpisy s vplyvom na mladých ľudí, ako sa uvádza v návrhu 47: „zabezpečiť, aby sa na tvorbu všetkých politík na úrovni EÚ nazeralo optikou mládeže“. Okrem toho sa v správe vyzýva na vypracovanie „testu mládeže“ EÚ v prípade všetkých nových právnych predpisov a politík, s cieľom zabezpečiť „posúdenie vplyvu zameraného na mládež vrátane konzultácií s mladými ľuďmi“¹⁵.

¹³ Uznesenie Európskeho parlamentu z 24. novembra 2022 o odkaze Európskeho roka mládeže 2022 (2022/2953(RSP)).

¹⁴ Charta mládeže a demokracie. Európsky výbor regiónov, november 2022.

¹⁵ Konferencia o budúcnosti Európy. Správa o konečnom výsledku konferencie, máj 2022.

UZNÁVAJÚC, ŽE:

12. Ako sa zdôrazňuje v stratégii Európskej únie pre mládež na roky 2019 – 2027: „Stále vyšší počet mladých ľudí stráca dôveru v EÚ a stretáva sa s ťažkosťami pri chápaní jej zásad, hodnôt a fungovania. Jednou z príčin zvyšovania euroskepticizmu medzi mladými ľuďmi je demokratický deficit v procesoch EÚ¹⁶.“ Podľa prieskumu Eurobarometra o mládeži a demokracii v roku 2022 však majú mladí ľudia od EÚ určité očakávania, ako je zachovanie mieru, zvýšenie počtu pracovných príležitostí pre mladých ľudí, boj proti chudobe a hospodárskym a sociálnym nerovnostiam¹⁷.
13. V 6. cykle konzultácií v rámci dialógu EÚ s mládežou, ktoré sa uskutočnili s cieľom poskytnúť mladým ľuďom možnosť vyjadriť sa v procese navrhovania stratégie EÚ pre mládež, mladí ľudia jasne naznačili, že sa cítia nedostatočne zastúpení v rozhodovacích procesoch a majú obmedzenú schopnosť dosiahnuť prierezový vplyv na všetky politiky ovplyvňujúce výzvy, ktorým čelia na miestnej, regionálnej, vnútroštátnej a európskej úrovni. Toto vnímanie pretrváva aj v nedávno uzavretom 9. cykle dialógu s mládežou, v ktorom mladí ľudia naďalej požadujú „vhodné opatrenia na začlenenie zmysluplnej účasti mládeže do všetkých príslušných oblastí politiky“¹⁸.

¹⁶ V cieľoch v oblasti mládeže vyplývajúcich zo štruktúrovaného dialógu s mládežou na roky 2017 – 2018 sa uvádza, že „Jednou z príčin zvyšovania euroskepticizmu medzi mladými ľuďmi je demokratický deficit v procesoch EÚ“ a ďalej sa navrhujú osobitné opatrenia súvisiace s týmto deficitom. Európska stratégia pre mládež, príloha 3.

¹⁷ Pozri poznámku pod čiarou č. 4.

¹⁸ Uznesenie Rady a zástupcov vlád členských štátov zasadajúcich v Rade o výsledkoch 9. cyklu Európskeho dialógu s mládežou, 2023/C 185/04.

14. Z rýchleho prieskumu Eurobarometra o mládeži v júni 2021 vyplýva, že jedným z hlavných očakávaní mladých ľudí je, že spoločnosť ako celok a najmä činitelia s rozhodovacou právomocou budú viac počúvať ich názory a riešiť ich potreby. Takúto odpoveď poskytlo 33 % mladých ľudí¹⁹.
15. Ako vyplýva zo štatistických údajov týkajúcich sa ageizmu, vek je hlavným diskriminačným faktorom, ktorý vytvára nerovnosti v našich spoločnostiach, pričom túto skutočnosť uznala Svetová zdravotnícka organizácia²⁰, a je mimoriadne dôležité, aby sa táto problematika zohľadnila pri navrhovaní verejných politík týkajúcich sa mladých ľudí, s cieľom chrániť hodnotu solidarity medzi generáciami ako základný pilier sociálnej súdržnosti.
16. Pri prechode zo vzdelávania a odbornej prípravy na trh práce sa naďalej s prekážkami stretávajú mnohí mladí ľudia v Európe, pričom čelia vážnym ťažkostiam pri hľadaní dôstojných pracovných miest, ktoré by im umožnili v plnej miere realizovať ich životné projekty a mať lepšie vyhliadky do budúcnosti.
17. Mladí ľudia, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy (NEET), tvoria významný podiel všetkých mladých ľudí v Európe. V roku 2021 predstavovali osoby NEET 13,1 % všetkých osôb vo veku 15 do 29 rokov (t. j. viac ako 9,3 milióna osôb), pričom medzi jednotlivými členskými štátmi EÚ existujú veľké rozdiely. Tejto skupine sa venuje osobitná pozornosť aj v rámci Európskeho roka zručností²¹.

¹⁹ Rýchly prieskum Eurobarometra, prieskumu Európskeho parlamentu o mládeži september 2021.

²⁰ Svetová zdravotnícka organizácia považuje ageizmus za tretiu hlavnú príčinu diskriminácie na celom svete.

²¹ Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/936 o Európskom roku zručností, Ú. v. EÚ L 125, 11.5.2023, s. 1.

18. Nezamestnanosť postihuje mladých ľudí vo väčšej miere a má veľký vplyv na tých, ktorí sa nachádzajú v situáciách sociálneho vylúčenia, a na tých, ktorí žijú a pracujú v ohrozených regiónoch, a to vo všetkých členských štátoch EÚ vrátane najvzdialenejších regiónov²². Znamená to, že zraniteľnosť mladých ľudí, pokiaľ ide o nezamestnanosť, sa ešte prehĺbuje v dôsledku prieniku rôznych foriem nerovností, ktoré ich postihujú, alebo v dôsledku rôznych foriem vylúčenia, ktorým čelia.²³²⁴
19. Vzdelávanie, práca, bývanie a prístup ku kvalitným službám sú základnými právami pre všetkých vrátane tých, ktorí začínajú novú fázu života v znevýhodnenej situácii, čelia perspektíve neistého zamestnania a iným prierezovým výzvam, ktoré tieto nerovnosti ešte zhoršujú, pričom nedostatok príležitostí znižuje ich šance na lepší život a mnohých mladých ľudí stavia od samého začiatku do slabého postavenia²⁵.
20. Tieto znevýhodnenia sa exponenciálne zvyšujú v prípade mladých žien, LGBTI mládeže, mladých ľudí s migrantským pôvodom a mladých ľudí so zdravotným postihnutím.

²² Eurostat, vysvetlenie štatistiky: Nezamestnanosť mládeže, august 2022.

²³ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Únia rovnosti: stratégia pre rodovú rovnosť na roky 2020 – 2025, COM/2020/152 final.

²⁴ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Únia rovnosti: stratégia pre rovnosť LGBTIQ osôb na roky 2020 – 2025, COM/2020/698 final.

²⁵ Odporúčanie CM/Rec(2015)3, ktoré prijal Výbor ministrov Rady Európy 21. januára 2015.

21. Klimatická kríza a dôsledky globálneho otepľovania sú dnes naliehavejšie ako kedykoľvek predtým a ovplyvňujú najmä životy mladých ľudí. Na to, aby sa neohrozili životné šance mladých ľudí, sú potrebné štrukturálne, dlhodobé a udržateľné opatrenia v mnohých oblastiach politiky, pričom musia byť konkrétne zamerané na mladých ľudí, ktorí čelia viacerým formám diskriminácie alebo iným znevýhodneniam.
22. Nadchádzajúce oznámenie Európskej komisie o odkaze Európskeho roka mládeže 2022, ako aj priebežné hodnotenie stratégie Európskej únie pre mládež na roky 2019 – 2027, ponúkajú vynikajúcu príležitosť na zhodnotenie minulých skúseností a posilnenie existujúcich kľúčových nástrojov politiky v oblasti mládeže²⁶, ako aj na to, aby sa priority, ako je kvalita života mladých ľudí, dostali do centra tvorby politík a na to, aby sa mladým ľuďom poskytli rovnaké príležitosti, vďaka ktorým budú môcť realizovať svoje životné plány bez násilia a s plným poznaním a uplatňovaním svojich práv²⁷.
23. Významnou inováciou, ktorá vzišla zo stratégie Európskej únie pre mládež na roky 2019 – 2027, bola úloha koordinátora EÚ pre mládež vykonávaná v rámci Európskej komisie, ktorou sa posilňuje medziodvetvová spolupráca a uplatňovanie hľadiska mládeže, ako aj rozvoj a výmena poznatkov o otázkach mládeže v rámci útvarov Európskej komisie a rozvíja sa spolupráca s rôznymi zainteresovanými stranami s cieľom zabezpečiť koherentnú komunikáciu s mladými ľuďmi.

²⁶ Nástroje uvedené v oddiele 3 stratégie EÚ pre mládež Spolupracovať na základe nástrojov a riadenia.

²⁷ Pozri poznámku pod čiarou č. 3.

VZHLADOM NA TO, ŽE:

24. Všetci mladí ľudia sú prínosom pre spoločnosť a všetky politiky a činnosti týkajúce sa mladých ľudí by mali podporovať právo mladých ľudí na účasť na príprave, vykonávaní, monitorovaní a hodnotení politík, ktoré sa ich týkajú, prostredníctvom zmysluplnej účasti mladých ľudí a mládežníckych organizácií. Európska únia by preto aj prostredníctvom svojich programov, ako sú Erasmus+ a Európsky zbor solidarity, mala pracovať na ochrane práv mladých ľudí, riešiť výzvy, ktorým čelia, a reagovať na ich potreby a očakávania. Týmto spôsobom možno zabezpečiť, aby EÚ investovala do svojej budúcnosti a zachovala si hospodársku, sociálnu a environmentálnu udržateľnosť.
25. Mladí ľudia sú právnyimi subjektmi so všetkým ich potenciálom, schopnosťami a talentom, ktoré sú nevyhnutné pre každú spoločnosť, a mali by sa plne začleniť do politických procesov, ako aj do rozhodovacích procesov.
26. Účasť mladých ľudí je základnou podmienkou legitimizácie a zvyšovania efektívnosti každého politického procesu, ako aj toho, aby mladí ľudia mohli dôverovať európskym inštitúciám, čím sa posilnia väzby, ktoré ich spájajú s identitou a hodnotami Európy, ktorá sa tiež musí angažovať, pokiaľ ide o budúcnosť jej mladých ľudí.

27. Mladí ľudia v Európe tvoria zložitú a rôznorodú populáciu a EÚ by mala zaručiť, aby sa pri navrhovaní politík zameraných na mládež uplatňoval prístup založený na právach, ktorý bude zohľadňovať hľadisko mládeže a umožní, aby tieto politiky boli skutočne inkluzívne a zamerané na všetkých mladých ľudí vo všetkých rozmanitých situáciách, ktoré sa v Európe vyskytujú.
28. Životy mladých ľudí sú formované politikami zakotvenými v rôznych oblastiach politiky a na rôznych úrovniach vykonávania. Takže len prioritným uplatňovaním hľadiska mládeže v rôznych oblastiach politiky sa môže zaručiť, že sa v pripravovaných politikách alebo programoch zohľadnia konkrétne potreby mladých ľudí alebo účinky na nich²⁸.
29. Tieto európske politiky sa musia zamerať aj na kvalitu života, duševné zdravie a zdravotnú starostlivosť vrátane kolektívnych úvah a následných politických opatrení na účely ochrany úlohy mladých ľudí pri spoločnom využívaní zdrojov a ich schopnosti ovplyvňovať rozhodovacie procesy z generačného hľadiska prostredníctvom medzigeneračnej spolupráce.

²⁸ Vyhlásenie z Reykjavíku s názvom „Zjednotení okolo našich hodnôt“, vydané v nadväznosti na 4. samit hláv štátov a predsedov vlád Rady Európy (16. a 17. mája 2023, Reykjavík).

VYZÝVAJÚ EURÓPSKU KOMISIU, ABY:

30. posilnila uplatňovanie hľadiska mládeže vo všetkých oblastiach politiky v súlade so stratégiou Európskej únie pre mládež na roky 2019 – 2027 a Európskym rokom mládeže s cieľom podporiť začlenenie hľadiska mládeže do rozvoja politík EÚ. Konkrétnejšie, aby začleňovala hľadisko mládeže do navrhovania, vykonávania, monitorovania a hodnotenia politík, pričom tento pohľad sa bude uplatňovať na všetky oblasti ovplyvňujúce život mladých ľudí a podľa potreby sa na úrovni EÚ zapojí koordinátor EÚ pre mládež.
31. zabezpečila, aby sa existujúce nástroje Komisie na lepšiu právnu reguláciu využívali v čo najväčšej miere, v záujme toho, aby sa pri tvorbe politík EÚ zohľadňovali vplyvy na mladých ľudí. Výraznejšie začlenenie hľadiska mládeže do tvorby politík by mohlo prispieť k cieľom Mládežníckeho testu EÚ.
32. preskúmala a ďalej analyzovala využívanie posúdenia regulačného vplyvu politík EÚ na mladých ľudí. Môže to zahŕňať možné uplatnenie Mládežníckeho testu EÚ. Takýto Mládežnícky test EÚ by sa mohol chápať ako analytický nástroj na posúdenie vplyvu politík EÚ na mladých ľudí. Ako inšpirácia by mohli slúžiť modely, ktoré už v niektorých členských štátoch existujú.

VYZÝVAJÚ ČLENSKÉ ŠTÁTY A KOMISIU, ABY V SÚLADE SO ZÁSADOU SUBSIDIARITY, VO SVOJICH PRÍSLUŠNÝCH OBLASTIACH PÔSOBNOSTI A NA PRÍSLUŠNÝCH ÚROVNIACH:

33. v prípade potreby spolupracovali na uplatňovaní hľadiska mládeže vo všetkých oblastiach politiky v súlade so stratégiou Európskej únie pre mládež na roky 2019 – 2027 s cieľom podporiť začlenenie hľadiska mládeže do rozvoja politík v EÚ. Konkrétnejšie, aby podporovali uplatňovanie hľadiska mládeže pri rozhodovaní a tvorbe, vykonávaní, monitorovaní a hodnotení politík, pričom tento pohľad sa bude uplatňovať na všetky oblasti, ktoré ovplyvňujú životy mladých ľudí.
34. zlepšili spoluprácu, vrátane vzájomného učenia sa, medzi Európskou komisiou, členskými štátmi, mládežníckymi organizáciami a ďalšími príslušnými zainteresovanými stranami, a to aj prostredníctvom existujúcich postupov, ako sú činnosti partnerského učenia, pričom táto spolupráca bude zameraná na vykonávanie inkluzívnych prístupov vo verejných politikách, v ktorých sa analyzuje vplyv týchto politík na život mladých ľudí.

35. podporovali rozhodovanie, ktoré je pevne založené na dôkazoch a empirických údajoch²⁹, a uznali, že uplatňovanie hľadiska mládeže a zmysluplná účasť mládeže majú zásadný význam pre rozvoj verejných politík.
36. spolupracovali s príslušnými zainteresovanými stranami v potrebnom úsilí o začlenenie rozmeru mládeže do posúdenia vplyvu a hodnotenia politík v EÚ s cieľom zlepšiť rozhodovacie procesy a umožniť mladým ľuďom v EÚ, aby zohrávali dôležitú úlohu pri vymedzovaní vlastnej budúcnosti.
37. stavali na úspechoch a spoločnom tvorivom prístupe vychádzajúceho z Európskeho roka mládeže a pokračovali vo vytváraní viacúrovňového zapojenia, ktoré bude zahŕňať európske inštitúcie, členské štáty a mladých ľudí v EÚ, pričom je potrebné klásť dôraz na hodnoty transparentnosti a prístupnosti s cieľom dosiahnuť pozitívny vplyv na väzby, ktoré spájajú mladých Európanov s EÚ.

²⁹ Uznesenie Rady Európskej únie a zástupcov vlád členských štátov, ktorí sa zišli na zasadnutí Rady, o rámci pre európsku spoluprácu v oblasti mládeže: stratégia Európskej únie pre mládež na roky 2019 – 2027, Ú. v. EÚ C 456, 18.12.2018.

Podpora politík v oblasti mládeže je v posledných rokoch konštantná, o čom svedčia tieto skutočnosti:

- Stratégia Európskej únie pre mládež na roky 2019 – 2027 s jej 11 európskymi cieľmi v oblasti mládeže, ktorá je navrhnutá pre mladých ľudí v Európe a predstavuje ich priority pred pandémiou.
- Dôraz na mladých ľudí v Európskom pilieri sociálnych práv, v ktorom sa stanovuje 20 kľúčových zásad, ktoré sú nevyhnutné pre spravodlivé a účinné trhy práce a systémy sociálnej ochrany.
- Akčný plán Európskej komisie pre integráciu a začlenenie na roky 2021 – 2027, ktorý sa prijal v roku 2020 a v ktorom sa osobitná pozornosť venuje mladým Európanom.
- Závazok uplatňovať posilnenú záruku pre mladých ľudí, ktorý sa prijal v roku 2020, čím sa posilnila široká podpora zamestnanosti mladých ľudí v celej EÚ a uplatnil sa inkluzívnejší prístup.
- Vyhlásenie roka 2022 za Európsky rok mládeže s cieľom zlepšiť, posilniť a presadzovať nové priestory a príležitosti pre mladých ľudí, aby sa zapojili do diania v Európe a zohrávali v ňom vedúcu úlohu.
